

Artís-Gener, Aurèlia Capmany, Campillo, Castelló i Calders

Albert de la Torre

◆ BARCELONA. – Pere Calders, Maria Aurèlia Capmany, Avel·lí Artís-Gener i Gonçal Castelló, moderats per Maria Campillo, van protagonitzar ahir al vespre una taula rodona a l'Ateneu Barcelonès en el marc del IV Col·loqui d'Historiadors i Crítics de la Literatura Catalana que organitza l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana. El títol de la sessió d'ahir era *L'escriptor català i la guerra (experiències personals)*.

De la taula rodona, la idea més destacada i recurrent va ser el fet que la situació de la cultura durant la Guerra Civil no estava només en funció de la situació excepcional d'una conflagració bèl·lica sinó del que es vivia com un procés revolucionari.

La feina de l'escriptor

Els participants en la taula rodona es van referir als factors que condicionen la feina de l'escriptor durant la

Els escriptors pensen que la Guerra no va poder frenar la cultura

Col·loqui d'Historiadors i Crítics a l'Ateneu

guerra i quan escriuen sobre la guerra.

Maria Campillo va destacar a la introducció "el paper atribuït per la República a la cultura, perquè amb la guerra també es defensaven la llengua i la cultura catalanes". En aquest sentit, Maria Aurèlia Capmany va recordar com les classes a la Universitat de Barcelona no s'havien interromput i també va recordar la bona rebuda entre els estudiants de l'obra de Rosselló Pòrcel i Mercè Rodoreda. Maria Aurèlia Capmany també va parlar del paper dels estudiants, que organitzaven

activitats culturals pel front, com ara teatre a través de l'Ajut Infantil de reraguarda.

Compromís

Més endavant, els components de la taula van destacar el compromís que inevitablement prenia l'escriptor. Van il·lustrar aquest punt amb exemples. Per una banda, Joaquim Ruyra que, poc abans de morir va dir que li sabia greu morir-se perquè li agradaria "veure com peta tot això", –segons testimoni de Capmany– i com Carles Riba, que es negava a creure que, acabada la guerra, ell seria

objecte de persecució pel sol fet de ser qui era.

Crònica i anècdota

Gonçal Castelló, basant la seva experiència personal al front de Gandia, va explicar com per ell la guerra no va acabar en el moment de la derrota i com a la presó, on es van reunir "un 90% dels presos catalanoparlants de les poblacions rurals del País Valencià, vaig començar a escriure en català" (*Sumarisim d'urgència*).

Calders i Tísner van explicar, el primer, com va escriure cròniques de guerra (*Unitats de xoc*) –que passaven per la censura i control militar– i el segon com des de l'exili va escriure (*556 Brigada Mixta*) més aviat l'anècdota del front, que va valorar de "pecat de joventut". Tots van coincidir a valorar la dificultat d'escriure als Països Catalans sobre la guerra després de la victòria feixista i com tampoc es podien explicar les calamitats dels vençuts a l'enemic.